

Jätevedenpuhdistamon viemäröintialueen jätevesien mikroepäpuhtauksien aiheuttamien vesistöriskien arviointi

Vakka-Suomen Veden johtokunta 29.10.2026
4551/00.01.04.00/2026

Valmistelija: Vesihuoltopäällikkö Kim Westerholm
etunimi.sukunimi(ät)uusikaupunki.fi

Elinvoimakeskuksella / Ympäristöministeriöllä oli keväällä/alkukesästä 2026 avattuna avustustenhaku koskien kaupunkien vesien hallinnan ja haitallisten aineiden vähentämisen hankkeita. Avustushaun taustalla on yhdyskuntajätevesidirektiivin (EU) 2024/3019 mukainen riskiperusteinen lähestymistapa, jossa arvioidaan yhdyskuntajätevesistä aiheutuvia ympäristö- ja terveysriskejä ja mikroepäpuhtauksien vaikutuksia vastaanottaviin vesistöihin.

<https://elinvoimakeskus.fi/avustus-kaupunkien-vesien-hallintaan-ja-haitallisten-aineiden-vahentamiseen>

Vakka-Suomen Vesi liikelaitos haki avustusta
"Jätevedenpuhdistamon viemäröintialueen jätevesien mikroepäpuhtauksien aiheuttamien vesistöriskien arviointi" - hankkeeseen.

Häpönniemen jätevedenpuhdistamolla on toteutettu haitallisten ja vaarallisten aineiden (hava-aineet) tutkimuksia vuosina 2022-2026. Haitallisten aineiden ja jätevesidirektiivin indikaattoriaineiden osalta puhdistamon purkuvesistössä ei ole vielä toteutettu tutkimuksia. Puhdistamon viemäröintialueelta on mahdollista selvittää mikroepäpuhtauksien kulkeutumista myös verkoston eri osista ja eri jätevesijakeista. Uudenkaupungin Vedellä on 13 teollisuusjätevesisopimusta ja lisäksi kuntakohtaisesti mitataan jätevesien laatua eri tarkkailupisteistä. Näiden perusteella on toteutettu kohdennettua tarkkailua ja näiltä toimijoilta/naapurikunnilta voidaan selvittää mahdollisia haitta-aineiden lähteitä.

Hankkeen tavoitteet

1. Hankkeen tavoitteena on selvittää mikroepäpuhtauksien aiheuttamia vesistöriskejä puhdistamon purkupisteessä ja muualla merialueella.
2. Tavoitteena on arvioida mikroepäpuhtauksista aiheutuvan riskin suuruus ja luonne erilaisissa olosuhteissa sekä tuottaa

riskinarviointiin perustuvaa tietoa jätevesien käsittelyn ja riskiperusteisten toimenpiteiden kohdentamisen tueksi.

3. Tavoitteena on kehittää monistettavissa oleva riskinarviointimenetelmä vesistöriskien arviointiin
4. Tavoitteena on luoda monistettava tarkastelutapa, jonka avulla voidaan kartoittaa haitta-aineista aiheutuvia riskejä päästölähteittäin.

Hanke rakentuu viidestä eri osavaiheesta

1. Lähtötietojen koonti
2. Kenttätutkimukset puhdistamolla ja vesistössä
3. Riskiarviointimenetelmän kehittäminen
4. Hankkeen toteutusaikana riskiarviointimenetelmän toimivuutta voidaan koekäyttää käytännössä Hapönniemen sekä mahdollisen toisen vesihuoltolaitoksen toimintaan liittyen menetelmän käytettävyyden ja monistettavuuden selvittämiseksi ja edelleen kehittämiseksi.
5. Tulosten raportointi ja viestintä

Hankkeen tuloksena syntyy työkalu ja toimintamalli, jonka pohjalta

- jätevedenpuhdistamo voi arvioida toiminta-alueensa haitallisiin aineisiin liittyviä päästöriskejä, joista voi aiheutua haitallisia vaikutuksia vastaanottavaan vesistöön.
- tämän perusteella puhdistamo voi arvioida riskiperusteisten toimenpiteiden tarvetta ja niiden kohdentamista.

Hankkeen aloitus on 4.1.2027 ja hanke on valmis 15.6.2028 mennessä.

Hankkeen laskettu kokonaissumma on 127.622 euroa (alv 0%), josta Elinvoimakeskukselta haetun rahoituksen osuus on 102.100 euroa eli 80% hankkeen kustannuksista. Suurin osa omarahoituksesta muodostuu oman henkilökunnan hankkeelle tehtävien töiden palkkakustannuksista ja pienempi osa maksettavista ostopalveluista. Avustuksena saatava rahasumma menee kokonaisuudessaan ostopalveluihin eli tutkimuksiin ja asiantuntijatyöhön.

Avustushakemus jätettiin 12.6.2026 ja 8.10.2026 Vakka-Suomen Vedellä ja Itä-Suomen Elinvoimakeskuksella oli palaveri, jossa kerrottiin hakemuksen hyväksymisestä. Hankkeelle oli päätetty myöntää rahoitus hakemuksen mukaisesti. Vakka-Suomen vesi toimitti vielä täydennetyn avustushakemuksen, jossa oli paremmin eroteltu hankkeen kustannusrakennetta ja hankkeen viestintää. Hankkeen lopullinen hyväksyminen vaatii kuitenkin vielä Ympäristöministeriön päätöksen. Ympäristöministeriön päätösten

Uusikaupunki

jälkeen Elinvoimakeskus/Ympäristöministeriö järjestävät julkistamistilaisuuden, jossa hyväksytyt hankkeet esitellään lyhyesti medialle ja sen jälkeen hankkeet voivat alkaa.

Esittelijä: Vakka-Suomen Vesi liikelaitoksen johtaja Kim Westerholm

Päätösehdotus: Merkitään tiedoksi.

Päätös:
